

Проблеми, викликані особливостями взаємодії формальних і неформальних інститутів: загальна слабкість розвитку демократичних і формальних механізмів специфікації та захисту прав власності; використання формальних інститутів владними структурами як джерела «отримання ренти» з підприємницьких структур; існування можливостей уникнення та невиконання формальних правил як за рахунок недосконалості нормативно-правової бази, так і за рахунок готовності владних структурних органів не виконувати її; обмеженість застосування формальних інституціональних практик у результаті розповсюдження неформальних практик ведення бізнесу; дорожнеча та неефективність застосування формальних практик у процесі господарської діяльності [3].

Як ми бачимо, інституціональне середовище в Україні ще досить слабе, тому основні напрями модернізації інституціональної системи на сучасному етапі передбачають: розвиток інститутів державного втручання і регулювання економіки для використання сукупності регулюючих форм та методів як монетарного і фіскального характеру, так і безпосередньо державного регулювання; вдосконалення ринкових механізмів: регулювання валютних курсів, процентних ставок, забезпечення стабільності на основі інфраструктури; виділення та узагальнення інституціональних складових макроекономічного рівня, що дасть можливість виявляти найбільш проблемні напрями інституціональних перетворень і формувати підходи до їх подолання. Головну роль у цих процесах повинна виконувати держава та її органи на всіх рівнях управління; розвиток інститутів, орієнтованих на соціальну сферу, подолання бідності, підтримання населення, забезпечення високого рівня життя; впровадження інноваційних процесів через залучення інвестицій у сфери економіки.

Список використаних джерел:

1. Манцуров І. Г. Інституційне планування в системі державного регулювання економіки : [монографія] / І. Г. Манцуров. – Київ : НДЕІ, 2011. – 655 с.
2. Ватаманюк З. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / З. Ватаманюк. – Львів : Новий світ – 2000, 2005. – 648 с.
3. Регіональний філіал Національного інституту стратегічних дослідження у м. Львів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://contest.dffd.gov.ua/>.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВЕДЕННЯ ВЕНЧУРНОГО БІЗНЕСУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

*Можайкіна Н. В., доцент, канд. екон. наук, Байдакова А. О., студентка,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

У ринковій економіці існують різноманітні організаційні форми підприємств, орієнтованих на вирішення науково-технічних проблем і

конкретних завдань з чітко позначеним кінцевим результатом. Одна з таких форм – венчурні фірми. Це невеликі, але вельми гнучкі та ефективні підприємства, що створюються для апробації, доопрацювання і доведення до комерційної кондиції і промислової реалізації «ризикованих технологій» – ідей, винаходів, корисних моделей та інших нововведень, створення яких пов'язане з певним ризиком. Венчурні підприємства найбільш поширені в наукомістких галузях економіки, де спеціалізуються на проведенні наукових досліджень та інженерних розробок, тобто на комерційній апробації науково-технічних нововведень. Статистика стверджує, що «батьками» понад 60 % великих нововведень ХХ століття з'явилися венчурні фірми. Отже, венчурні фірми – це серйозне джерело нововведень. Для їх створення необхідно наявність чотирьох складових:

- комерційної ідеї (суті майбутнього нововведення);
- суспільної потреби в даному нововведенні (продукти, технології, об'єкти, послуги);
- підприємця, готового на основі очікуваного нововведення створити венчурну фірму;
- «ризикового» капіталу для фінансування діяльності венчурної фірми [1, с. 163].

Сучасні венчурні підприємства являють собою гнучкі та мобільні структури і характеризуються надзвичайно високою і цілеспрямованою активністю, яка пояснюється прямою особистою зацікавленістю працівників фірми і партнерів по венчурному бізнесу в якнайшвидшій успішній комерційній реалізації розроблюваної ідеї, технології, об'єкта, винаходи, причому з мінімальними витратами.

Проблеми ведення венчурного бізнесу в регіонах України є:

- Недосконалість законодавчої бази.
- Обмеженість джерел фінансування інвестицій.
- Відносна нерозвиненість фондового ринку, брак гарантій для інвестора венчурного бізнесу.
- Нерозвиненість неформального сектору венчурного бізнесу, основними представниками якого є бізнес-ангели.
- Недостатня кількість «якісних» проектів на ринку венчурного інвестування.
- Брак фахівців у сфері венчурного підприємництва, що мають теоретичні знання, практичні навички щодо технології виявлення та оцінки інноваційних проектів та сприяють встановленню стабільних джерел фінансування на початковій стадії розвитку проектів.
- Недосконалість інституту захисту інтелектуальної власності та відсутність розвинутої системи комерціалізації. Номінальна кількість розробок в Україні збільшується, разом з тим поступово зменшується їх якість (науково-технічний рівень). За даними Держдепартаменту інтелектуальної власності в Україні видається 15-20 тис. патентів щороку, однак реалізовано на ринку менше 1% інновацій. Зокрема, патент України не забезпечує охорону майнових

прав патентовласника на території інших держав, особливо у разі виникнення спірних ситуацій чи незаконного використання об'єктів інтелектуальної власності.

– Відсутність чіткої державної політики сприяння розвитку венчурного бізнесу та економічної заінтересованості більшості господарських суб'єктів у реалізації принципово нових розробок, нововведень високого техніко-економічного рівня, а також відсутність фонду компенсації ймовірних витрат/провалу[1, с. 166].

Основною перспективою для вітчизняного ринку венчурних інвестицій є посилення економічних зв'язків з ринками інших держав, запровадження надійної та ефективної взаємодії та обміну досвідом. Сьогодні класичні венчурні інвестори в Україні – це насамперед поодинокі венчурні фонди та інвестиційні компанії, бізнес-інкубатори та акселератори, бізнес-ангели та підприємці. Поки що венчурних фондів дуже мало, проте вони вже готові розглядати та підтримувати різні напрямки українських інвестиційних проектів та зорієнтовані як на внутрішній, так і на світовий ринки. Серед найбільш активних венчурних фондів, які розглядають можливості інвестування в Україні, можна назвати такі: TA Venture, ImperiousGroup, AVenturesCapital, DetonateVentures, GlobalTechnologyFoundation, Венчурний фонд Буковина [2, с. 152]. В Україні існує значний попит на інвестиції венчурних фондів, проте часто ініціатори інвестиційних проектів не готові запропонувати якісні інвестиційні продукти. Венчурні інвестори в Україні зіштовхуються з проблемою якості підготовки та життєздатності інвестиційних проектів. А рівень фінансово-економічної грамотності ініціаторів та якості підготовки документації більшості проектів є недостатніми. Українська інвестиційно-інноваційна системи ще не дозріла до побудови венчурної моделі бізнесу, але впевнено йде до цього.

Список використаних джерел:

1. Кочур Ю. Г. Форми і типи венчурних інвестицій / Ю. Г. Кочур // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 2. – С. 162-169.
2. Поліщук О. А. Участь України у світових ринках торгівлі венчурними інвестиціями / О. А. Поліщук // Мат. Міжнародної науково-практичної конференції Львівського торговельно-економічного університету «Стратегічні пріоритети розвитку внутрішньої торгівлі України на інноваційних засадах», м. Львів, 26-27 жовтня 2017 р. – Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2017. – С. 152-153.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ: ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Нісходовська О. Ю., канд. екон. наук, доцент, Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський

Сьогодні відбувається найважливіша трансформація нашого часу – діджиталізація. Формування та розвиток Digital-стратегії, інтегрованої з бізнес-